

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **E. M.**,
skazanej z art. 276 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 14 czerwca 2023 r.,
zażalenia skazanej
na zarządzenie Przewodniczącego III Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w
Kaliszu
z dnia 15 lutego 2023 r., sygn. akt III Ka 450/21,
o odmowie przyjęcia kasacji

p o s t a n o w i ł

- 1. utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie;**
- 2. obciążyć skazaną kosztami postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

E. M. została skazana wyrokiem Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 7 maja 2021 r., sygn. akt II K 713/18, na karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych w kwocie 10 zł każda, za czyn z art. 276 k.k., popełniony na szkodę J.J. i G.J.

Sąd Okręgowy w Kaliszu po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez oskarżoną, wyrokiem z dnia 13 lipca 2022 r., sygn. akt III Ka 450/21, zmienił zaskarżony wyrok ustalając, że oskarżona dokonała ukrycia dokumentów w postaci umowy o dostawę wody i umowy o dostawę energii i eliminując z opisu czynu zarzucanego oskarżonej pozostałe wymienione tam dokumenty oraz wymierzył

oskarżonej karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 10 zł każda, w pozostałym zakresie utrzymując zaskarżony wyrok w mocy.

E. M. wniosła o sporządzenie uzasadnienia powyższego wyroku, a w dniu 1 sierpnia 2022 r. o wyznaczenie jej obrońcy z urzędu celem sporządzenia i wniesienia w jej imieniu kasacji.

Zarządzeniem z dnia 26 września 2022 r., Przewodniczący III Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Kaliszu wyznaczył skazanej obrońcę z urzędu w osobie adw. T. K., zlecając mu sporządzenie i podpisanie kasacji w imieniu E. M. albo poinformowanie na piśmie sądu, że nie stwierdza podstaw do jej wniesienia.

W dniu 28 października 2022 r. do Sądu Okręgowego w Kaliszu wpłynęła opinia prawna, sporządzona przez obrońcę z urzędu, o braku podstaw do wniesienia kasacji w niniejszej sprawie, ponieważ, ze względu na treść art. 523 § 2 i 4 pkt 1 k.p.k., kasacja w niniejszej sprawie może być oparta wyłącznie na bezwzględnych przyczynach odwoławczych, tych zaś obrońca nie dostrzegł.

W dniu 31 października 2022 r. E. M. złożyła w Sądzie Okręgowym w Kaliszu pismo zatytułowane skarga/wypowiedzenie pełnomocnictwa, domagając się wyznaczenia innego adwokata z urzędu, z uwagi na „brak kompetencji” dotychczasowego.

Zarządzeniem z dnia 2 listopada 2022 r., Przewodniczący III Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Kaliszu, na podstawie art. 120 § 1 k.p.k. wezwał E. M. do uzupełnienia braków formalnych wniosku, wniesionego mailem z dnia 28 października 2022 r, o wyznaczenie nowego obrońcy z urzędu do postępowania kasacyjnego w miejsce dotychczasowego, poprzez podpisanie wniosku w terminie 7 dni, pod rygorem uznania go za bezskuteczny. Brak ten został przez skazaną uzupełniony. Zarządzeniem z dnia 29 listopada 2022 r., Przewodniczący III Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Kaliszu, na podstawie art. 81 § 2 k.p.k. odmówił E. M. wyznaczenia nowego obrońcy z urzędu do postępowania kasacyjnego, uznając, że jej wniosek nie został należycie uzasadniony.

Tego samego dnia, wobec faktu, że wyznaczony skazanej obrońca z urzędu nie stwierdził podstaw do wniesienia kasacji w sprawie III Ka 450/21 Sądu Okręgowego w Kaliszu, Przewodniczący III Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Kaliszu, kierując się treścią art. 120 § 1 k.p.k. w zw. z art. 526 § 2 k.p.k. wezwał E.

M. do złożenia kasacji sporządzonej i podpisanej przez obrońcę będącego adwokatem lub radcą prawnym, ustanowionym w wyboru, w terminie 30 dni od daty doręczenia przedmiotowego zarządzenia, pod rygorem odmowy przyjęcia kasacji.

W dniu 20 grudnia 2022 r. skazana wniosła zażalenie na wyżej wymienione zarządzenie, oceniając je jako „bezzasadne i bezpodstawne” oraz domagając się wyznaczenia jej „kompetentnego obrońcy” z urzędu. Zażalenie to pozostawiono w aktach sprawy bez dalszego biegu.

Zarządzeniem z dnia 15 lutego 2023 r., sygn. akt III Ka 450/21, Przewodniczący III Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Kaliszu, na podstawie art. 120 § 2 k.p.k. w zw. z art. 526 § 2 k.p.k. i w zw. z art. 530 § 2 k.p.k., odmówił przyjęcia kasacji oskarżonej E. M. od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 13 lipca 2022 r., sygn. akt III Ka 450/21, w związku z niezłożeniem do dnia 16 stycznia 2023 r. kasacji sporządzonej i podpisanej przez obrońcę z wyboru.

E. M. w ustawowym terminie złożyła zażalenie na to zarządzenie, wnosząc o uchylenie go jako bezzasadnego i bezpodstawnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Skazana została wezwana zarządzeniem Przewodniczącego III Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 29 listopada 2022 r., do uzupełnienia braku formalnego złożonej kasacji, której treść można wywieść z pism procesowych złożonych w dniach 29 lipca 2022 r. (k. 376) oraz 11 października 2022 r. (k. 393). Zarządzenie to E. M. doręczono w dniu 15 grudnia 2022 r. Od następnego dnia zaczął biec dla niej termin do złożenia kasacji sporządzonej i podpisanej przez obrońcę z wyboru, będącego adwokatem lub radcą prawnym, jak tego wymaga ustawa (art. 526 § 2 k.p.k.). Skazana nie uzupełniła tego braku formalnego kasacji w wyznaczonym jej 30 dniowym terminie, toteż, zgodnie z treścią przekazanego jej pouczenia, zaskarżonym zarządzeniem słusznie odmówiono przyjęcia złożonej przez nią kasacji jako niespełniającej wymogów stawianych temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia.

Skarżąca, będąc przekonana o swoich racjach, zdaje się nie rozumieć albo nie przyjmować do wiadomości znaczenia norm prawnych, na podstawie których

procedował Sąd Okręgowy w Kaliszu. Wyraża ponadto błędny pogląd, jakoby kasacja w sprawach karnych przysługiwała od każdego orzeczenia.

Tymczasem, w obowiązującym w Polsce dwuinstancyjnym modelu postępowania karnego, kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia zarezerwowanym, co do zasady, dla spraw najpoważniejszych. Zgodnie bowiem z art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść strona może wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, chyba że w sprawie wystąpiła co najmniej jedna z bezwzględnych przyczyn odwoławczych, skatalogowanych w art. 439 § 1 k.p.k. Obrońca, wyznaczony w niniejszym postępowaniu, miał zatem ograniczone możliwości sporządzenia kasacji, bowiem sprowadzały się one do stwierdzenia zaistnienia w sprawie przesłanek wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k., które w praktyce spotykane są rzadko i w tym przypadku również nie wystąpiły. Szersze uprawnienia do wniesienia kasacji od wyroku skazującego na karę grzywny mają jedynie podmioty szczególne, wymienione w art. 521 k.p.k., tj. Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Prawa Dziecka w sprawach, w których doszło do naruszenia praw dziecka.

Skazana otrzymała gwarantowany przez państwo dostęp do fachowej pomocy prawnej ze strony obrońcy z urzędu, który prawidłowo wykonał swoją pracę. W tych okolicznościach to od niej zależało, czy mimo wszystko będzie dążyła do wniesienia kasacji korzystając ze wsparcia obrońcy z wyboru. Ze względu bowiem na stopień skomplikowania kasacji – konieczność zbadania, czy zachodzą jej przesłanki oraz prawidłowego sformułowania zarzutów – musi być ona sporządzona i podpisana przez adwokata lub radcę prawnego. Ponieważ w wyznaczonym 30-dniowym terminie do Sądu Okręgowego w Kaliszu nie wpłynęła kasacja sporządzona w imieniu E. M. i podpisana przez adwokata albo radcę prawnego, zgodnie z treścią art. 530 § 2 w zw. z art. 120 § 2 k.p.k., Przewodniczący Wydziału III, działając z upoważnienia Prezesa Sądu Okręgowego w Kaliszu, odmówił przyjęcia osobiście sporządzonej przez nią kasacji. Działanie to było prawidłowe i miało pełne oparcie w obowiązujących przepisach prawa.

Nie dostrzegając podstaw do uwzględnienia przedmiotowego zażalenia, należało utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie, kosztami postępowania w tym przedmiocie, na podstawie art. 636 § 1 k.p.k., obciążając skarżącą.

Dlatego Sąd Najwyższy, orzekł jak na wstępie.

[ł.n]